

indkøb her i Landet, saa melder det Spørgsmaal sig: Hvor længe skal disse Fordelingsstal opretholdes? Er det Meningen, at disse Importørers Børn skal træde ind, efterhaanden som de afgaar, saaledes at der opstaar nogle faste Dynastier, der med visse Fordelingsprocenter fordeler det Kvantum Oliekager og Majs imellem sig, som Landmændene her i Landet skal bruge?

Hr. Rode har Gang paa Gang fremhævet — jeg har jo haft den Glæde adskillige Gange at skifte Ord med Hr. Rode om hele dette Forhold — at det kan ikke nytte, at vi Landmænd gør os kloge paa dette Omraade, nej, her maa man ty til de sagkyndige. Og det er jo Chr. G. Hansen, det er Direktør Heilbuth — han er ogsaa Forretningsmand og var med til at foreslaa det — og det er ogsaa Direktør Kr. Nielsen. Om Direktør Kr. Nielsen vil jeg sige, at han er ganske rigtig en af den danske Andelsbevægelse meget fortjent Mand, fordi han som Forretningsmand har varetaget den Side af Sagen paa en udmærket Maade. Jeg tror nu ikke, han er Tilhænger af, at vi skal fortsætte med Centralkontoret, men det er rigtigt nok, at han paa et vist Tidspunkt var Tilhænger deraf, og den Side, han har varetaget, er ikke blevet daarligt varetaget gennem ham. Men fra dem, der repræsenterer Jysk Andelsfoderstofforretning, har Hr. Rode aldrig faaet Opfordring til at oprette eller fortsætte denne Virksomhed, hos Repræsentantskabet for Jysk Andelsfoderstofforretning og hos Landbrugsorganisationerne har Interessen ikke været for at oprette eller opretholde denne Statsinstitution for Import af Foderstoffer.

Her er et interessant Tidspænomen, som man kan iagttage ikke blot her i Landet, men i alle Lande rundt omkring os. I Øjeblikket gaar der en stærk Bevægelse gennem alle Lande, ogsaa de krigsførende, baade England, Frankrig og Tyskland, og man hører stadig Eksempler paa, at man arbejder paa at komme ud af hele denne Krigsøkonomi, ud af denne Spændetrøje, ud i frie Forhold. Men det ejendommelige er, at Folk, der tidligere er vokset op i den frie Virksomhed og ved, hvad det betyder, men som nu er traadt ind i Statens Tjeneste, enten som Købere eller som Sælgere til Staten, det ejendommelige er, at disse Folk — ikke just mest her i Landet, for det ses alle Steder — med Hænder og Fødder klamrer sig til dette Princip og egentlig staar som Modstandere af, at man kommer ud i frie Forhold igen. Og her vil jeg med al Respekt for Sagkundskaben sige, at den rette Sagkundskab til at be-

dømme Forholdene, det er ikke de 58, som sidder rundt om et Bord med deres faste Fordelingsprocenter for Oliekager og Majs; det er ikke dem, man skal spørge, og som bør have det afgørende Ord, for deres Interesser — og de har jo Interesser, berettigede Interesser, som skal varetages — de bliver ikke misrøgtet gennem denne Ordning. Men til Ære for den danske Handelsstand — thi dette har jo i Virkeligheden ikke noget med Handel at gøre — maa jeg sige, at jeg er tilbøjelig til at tro, at hvis man gaar ud til disse 58 og direkte spørger dem, vil Flertallet sige: Lad os saa snart som muligt igen komme ud at arbejde i det frie Marked. Og jeg tror, at den danske Handelsstand ogsaa som Helhed vil sige, at det var en Lykke, om vi snarest muligt kunde komme ud af de nuværende Forhold. Jeg tror, jeg tør sige, at det vilde være til Lykke ikke blot for Handelsstanden, men ogsaa for Landbruget, som skal modtage disse Foderstoffer. Men hvis dette Princip er rigtigt, hvis de Herrer, som er saa ivrige for, at vi skal opretholde en saadan centraliseret Import af Foderstoffer, har Ret i, at Staten bør have en saadan Institution, der indkøber Foderstofferne og fordeler dem, saa maa det ogsaa være rigtigt paa andre Omraader. Saa maa Staten oprette Centraler for Indkøb af Kul naturligvis først og fremmest — det er jo en ensartet Artikel — men maaske ogsaa for Indkøb af Manufakturvarer og Kolonialvarer, og hvad Befolkningen ellers har Brug for. Jeg siger, at hvis Princippet er rigtigt i det ene Tilfælde, maa det ogsaa være det i det andet. Andre Lande har været inde paa denne Fremgangsmaade. I det store Rusland har man gennemført dette System, men jeg tror ikke, at Resultatet er af en saadan Beskaffenhed, at det opfordrer til Efterlignelse. Det er to Principper, der staar overfor hinanden, kan jeg gerne sige, der er en stor principiel Forskel i den Henseende. Jeg forstaaer meget godt, at for en socialdemokratisk Opfattelse har denne Ordning noget meget tiltalende ved sig, den er vist egentlig i Overensstemmelse med, hvad Socialdemokraterne anser for det rette. Derimod har jeg vanskeligt ved at forstaa, at Folk, som kalder sig Venstremænd, rent principielt kan slutte sig til en Ordning af den Beskaffenhed, her er Tale om. Det forekommer mig, at naar man i Sverige i Øjeblikket er kommet saa vidt, at en socialdemokratisk Regering tør give Indførselen af Brødkorn til Menneskeføde fri, fordi de i Sverige har ført en helt anden Brødpolitik, end der er ført her i Landet,